



Stowarzyszenie Producentów
i Importerów **Urządzeń Grzewczych**

WSPÓLNE STANOWISKO SPIUG, PSPC, SGGiK, PIB, KLASTER 3x20, PSG, PTES-ISES WS. UCHYBIEŃ ZOBOWIĄZANIOM POLSKI DOTYCZĄCYM PROMOWANIA STOSOWANIA ENERGII Z OZE W KONTEKSCIE WYTWARZANIA CIEPŁA Z OZE

11 grudnia 2014 roku została opublikowana opinia rzecznika generalnego UE przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej dotycząca uchybień zobowiązaniom państwa członkowskiego (zgodnie z art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)). Uchybienie obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stosowania energii ze źródeł energii odnawialnych (Dyrektywa 2009/28/WE), może już realnie spowodować nałożenie na Polskę okresowej kary pieniężnej (na mocy art. 260 ust. 3 TFUE).

W odniesieniu do transpozycji w Dyrektywie 2009/28/WE znajduje się zapis: *„Bez uszczerbku dla art. 4 ust.1, 2 i 3 państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy, najpóźniej do dnia 5 grudnia 2010.”* Polskie władze w dniu 18 marca 2011 roku poinformowały Komisję, że przepisy dyrektywy zostaną transponowane na mocy ustawy o odnawialnych źródłach energii i ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Wejście w życie obu ustaw przewidziane było wówczas na koniec roku 2011. Niestety od tamtego czasu trwa niekończąca się dyskusja na temat kształtu ustawy o OZE. Jej Efektem jest procedowany obecnie w Sejmie RP projekt ustawy o OZE, który w praktyce eliminuje wytwarzanie ciepła z odnawialnych źródeł energii. Projekt ten ponadto nie uwzględnia rozwoju energetyki rozproszonej, wspierając tym samym duże koncerny reprezentujące energetykę systemową. Uzasadnieniem tego procesu jest tworzenie aktu prawnego, który ma ograniczyć koszty wsparcia dla OZE w ramach tzw. „taniego państwa”, jednocześnie ustawa ma zmniejszyć obciążenie obywateli m.in. jeśli chodzi o hipotetyczny wzrost kosztów energii spowodowany wsparciem dla źródeł odnawialnych.

Wynikiem powyższych działań jest wniosek Komisji Europejskiej (KE) do Trybunału o nałożenie na Polskę obowiązku zapłaty okresowej kary pieniężnej naliczanej z tytułu uchybienia obowiązkowi powiadomienia o przepisach transponujących dyrektywę 2009/28/WE za każdy dzień opóźnienia, począwszy od dnia ogłoszenia wyroku w niniejszej sprawie. Proponowana kwota kary, pierwotnie ustalona na 133 228,80 EUR, została ostatecznie zmniejszona w toku postępowania do 61 380 EUR za każdy dzień opóźnienia. Dodatkowym negatywnym efektem obecnej sytuacji, może być ograniczenie środków z nowego budżetu UE na lata 2014 - 2020 na rzecz inwestycji OZE w Polsce.

Zgodnie z założeniami dyrektywy działania mające na celu promowanie stosowania energii ze źródeł odnawialnych powinny obejmować zarówno wytwarzanie energii elektrycznej jak też ciepła i chłodu. Polska wprawdzie przyjęła kilka aktów prawnych w tej sprawie, jednak zdaniem KE żaden z nich nie wdraża Dyrektywy 2009/28/WE w dostatecznym stopniu. W marcu 2013r. KE poinformowała, że wnosi przeciwko Polsce pozew, a przegrana przed Trybunałem skutkować będzie gigantycznymi karami za każdy dzień od wydania wyroku do wdrożenia przepisów UE.

Jak dotąd w Polsce wciąż daleko jest do implementacji Dyrektywy 2009/28/WE, szczególnie w odniesieniu do: określenia zasad obliczania energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Art. 5), obowiązku zapewnienia, by poszczególne procedury administracyjne, uregulowania i kodeksy uwzględniały szereg gwarancji, informacji lub zachęt (Art. 13). Polska nie dopełniła też obowiązków w zakresie zapewnienia dostępu do różnego typu informacji dotyczących energii ze źródeł odnawialnych i jej stosowania oraz rozpowszechniania takich informacji (Art.14). Niewiele zmieniło się też w kwestii ułatwienia i zapewnienia dostępu do sieci przesyłowej i dystrybucyjnej energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Art.16). W konsekwencji idea tzw. „taniego państwa” będzie drogo kosztować nasz kraj. W tej sytuacji Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych (SPIUG), współdziałając razem z innymi stowarzyszeniami branżowymi (PSPC, SGGiK, PIB, Klaster 3x20, PSG, PTES-ISES), przygotowało i złożyło pod koniec października 2014 r. do Ministerstwa Gospodarki projekt założeń do stworzenia Ustawy o wytwarzaniu ciepła z Odnawialnych Źródeł Energii.

U podstaw tej inicjatywy leży fakt, że w Polsce 57% udziału w energii końcowej stanowi ciepło i chłód. W budownictwie mieszkaniowym, udział ten przekracza nawet 85%, natomiast ciepło z OZE nie jest w praktyce uwzględniane w programach dotyczących rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce.

Zgodnie z założonymi w Krajowym Planie Działania celami częściowymi, Polska ma osiągnąć w 2020 roku 15,5% udziału w wykorzystaniu energii. W wypadku ciepła i chłodu udział ten ma wynieść nawet 17,05% (obejmując systemy sieciowe i nie sieciowe). W świetle prowadzonej obecnie polityki, osiągnięcie tego celu jest realnie zagrożone. Statystyki GUS oraz instytucji rządowych nie uwzględniają rozproszonych źródeł ciepła wykorzystujących OZE w bilansie energetycznym Państwa. Ich łączna moc zainstalowana przekracza już 4 500MW, dla porównania łączna moc zainstalowana w opalanej węglem kamiennym elektrowni Opolo wynosi 1 492MW (moc osiągalna na poziomie 1 532MW). Prowadzona obecnie rozbudowa elektrowni o dwa bloki energetyczne (o mocy 900MW każdy) będzie kosztować 11,6 mld zł, a jej planowane ukończenie przewidziane jest na przełom 2018 i 2019 roku.

Nieuwzględnienie rozproszonego ciepła z OZE nie tylko znacznie utrudni, ale może nawet uniemożliwić osiągnięcie krajowego celu polityki energetycznej w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym bilansie energetycznym Polski. Warto zauważyć, że produkcja ciepła w odnawialnych źródłach energii odbywa się nie tylko w skojarzeniu z energią elektryczną, ale przede wszystkim w urządzeniach pozyskujących wyłącznie ciepło ze źródeł odnawialnych: kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę. Obecnie są to urządzenia zaawansowane technologicznie, których instalacja rozwija się w Polsce od szeregu lat. Mimo to, w projekcie Ustawy o OZE nie zostały one odpowiednio potraktowane. Wprowadzona w projekcie definicja mikroinstalacji w odniesieniu do produkcji ciepła uwzględnia tylko instalacje odnawialnych źródeł energii produkującą ciepło w skojarzeniu z energią elektryczną. Definicja ta tym samym dyskwalifikuje wymienione wcześniej urządzenia produkujące wyłącznie ciepło z grupy mikroinstalacji OZE, co wydaje się absurdalne.

Branża instalacyjno- grzewcza chce aktywnie i konstruktywnie uczestniczyć we wdrażaniu rozwiązań pozwalających na osiągnięcie przez Polskę założonych celów OZE, możliwie niskim kosztem, a zarazem skutecznie i w krótkim czasie. Potwierdzają to wcześniejsze stanowiska i dokumenty. Organizacje branżowe wystąpiły z inicjatywą stworzenia w Polsce aktu prawnego regulującego i wspierającego rozwój odnawialnych źródeł energii do wytwarzania ciepła wzorem innych krajów UE.

Na uwagę zasługuje również obecny stosunek Polski do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dyrektywa 2010/31/UE). Dyrektywa ta zobowiązuje państwa członkowskie, aby po dniu 31 grudnia 2018 r. nowe budynki zajmowane przez władze publiczne oraz będące ich własnością były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii, natomiast od dnia 31 grudnia 2020 r. wszystkie nowe budynki mają być budynkami o niemal zerowym zużyciu energii. W definicji takiego budynku w Dyrektywie 2010/31/UE znajduje się zapis „[...] *Niemal zerowa lub bardzo niska ilość wymaganej energii powinna pochodzić w bardzo wysokim stopniu z energii ze źródeł odnawialnych, w tym energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu [...]*”. Na aspekt ten w chwili obecnej nie zwraca się uwagi, jednak w niedługim czasie może on przyczynić się do kolejnych utrudnień związanych z wdrażaniem dyrektyw unijnych w naszym kraju. Konieczne jest pilne rozpoczęcie prac nad ustawą o wytwarzaniu ciepła z OZE, uwzględniającą w szerokim zakresie źródła rozproszone, oraz stworzenie regulacji wspierających rozwój rozproszonych OZE do wytwarzania energii elektrycznej.

Sygnatariusze:

Prezes Janusz Starościk – Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych (SPiUG),

Dyrektor Tomasz Malowany – Polska Korporacja Techniki Sanitarnej, Grzewczej, Gazowej i Klimatyzacji (SGGiK),

Prezes Ryszard Gajewski – Polska Izba Biomasy (PIB),

Prezes Tomasz Mania – Polskie Stowarzyszenie Pomp Ciepła (PSPC),

Prof. Beata Kępińska – Prezes Polskie Stowarzyszenie Geotermiczne (PSG),

Prof. Dorota Chwieduk – Przewodnicząca Polskiego Towarzystwo Energetyki Słonecznej (PTES – ISES),

Prof. Jan Popczyk – Stowarzyszenie Klaster 3x20

W imieniu sygnatariuszy

Janusz Starościk,

Prezes Zarządu SPIUG

Warszawa, 18.12.2014